

Politični pregled.

Državni zbor. — V torek dne 8. t. m. se je sešel državni zbor in tisti dan se je pokazalo, da je dr. Herold govoril golo resnico, ko je zagrozil: Ako za razveljavljenje jezikovnih naredb ne dobimo do 5. maja zadoščenja, poiskali si ga bomo sami. Čehi niso dobili zadoščenja in zato so koj v prvi seji začeli z obstrukcijo. Za sedaj so obstruirali na ta način, da so predlagali naj se o vsaki peticiji, ki so predložili — in teh peticij je blizu 3000 — glasuje po dvakrat imenom. S tem so v prvih dveh sejah popolnoma izhajali. Dunajski krščanski socijalisti so proti češki obstrukciji burno demonstrirali, tako da se je morala v prvi seji izprazniti galerija. Sploh se kaže, da hočejo na Dunaju vzdigniti maso proti Čehom, kar bi zamoglo povzročiti najnevarnejšo protireakcijo na Češkem. Vlada je v torek predložila svoje načrte za uredbo jezikovnega vprašanja na Češkem in na Moravskem. Ministerski predsednik Körber je imel pri tej priliki govor, v katerem je povdarjal, da hoče vlada napraviti mir, ker je ta potreben že z ozirom na finančno stanje države, potem pa zagrozil, da se bo vladalo absolutistično, ako bi državni zbor ne model funkcionirati, Čehov ta grožnja ni ustrašila. Odgovorili so nanjo s tako krepko obstrukcijo, da zbornica niti do dnevnega reda ni mogla priti. Nihče ne dvomi, da hočejo Čehi nadaljevati obstrukcijo vsaj toliko časa da ali pade ministerstvo, ali pa se parlament razpusti. V sredo so tudi že listi naznanjali, da se razpusti parlament takoj, ko bode končano zasedanje delegacij tako, da bi se nove volitve vršile že v nekaj tednih.

Zasedanje delegacij se začne v soboto dne 12. t. m. Vršilo se bode v Budimpešti, a vse kaže, da bo letos posebno burno. Češki listi naznanjajo, da se bo jako energično obračunalo z ministrom zunanjih del grofom Goluchowskim, ki vpliva na vse notranje politične zadeve. Tak obračun je toliko potrebnejši, ker kaže cesarjevo potovanje v Berlin, da je nastal zopet enkrat popoln prevrat v vsi politiki naše države in sicer prevrat, ki je naperjen proti slovanskim narodom.

Stranke in češka obstrukcija. — Češki klub se je odločil za brezobzirno obstrukcijo, dasi je v njegovih vrstah mnogo mož, ki se z njo nikakor ne morejo sprijazniti. Ti — na čelu jim stojita dr. Žaček, ki vodi moravske Staročehe in dr. Engel, ki je odstopil od načelstva kluba, ker se je sklenila obstrukcija — nečejo sodelovati pri obstrukciji in bodo ostali pasivni. Stranke umirajoče desnice so vsi proti Čehom: Poljaki, nemška katoliška stranka, Hrvati — izvzemši pravaše — Slovenci, Maloruski in češki veleposestniki. Ti bi pač želeli ohraniti desnico, toda Čehi si ne dajo nič več rok vezati. V četrtek se je sešla parlamentarna komisija desnice morda zadnjikrat. Sedaj še ni znan izid te seje. Če je soditi po tem, kar se čuje, ni mislit, da se doseže kako porazumljenje in desnica razpade. Nemške stranke so seveda kar divje radi češke obstrukcije in bi rade z desnico izposlovale premembo opravnika. V ta namen je dr. Kathrein že podal samostojen predlog, do čigar izvršitve pa je pot še jako dolga.

Knežji kongres v Berlinu. — V soboto in v nedeljo se je mudil avstrijski cesar v Berlinu. Kar se je tam godilo, to kaže, da je mej Avstrijo in Nemčijo zavlado najtesnejše prijateljstvo, kakoršnega še nikdar bilo ni. Na tem sestanku se je trozveza obnovila in popolnila, a francoski listi pravijo, da tako, da je propadajoča Avstrija postala nekaj privesek procvitajoče Nemčije.

Francija. — Pri občinskih volitvah v Parizu je socijaliste, radikalce in židovske republikance zadel pri občinskih volitvah hud udarec. Nationalisti, monarhisti in konservativci so koj pri prvi volitvi dobili 22 mandatov, dočim so jih imeli doslej le dvoje, a pri ožjih volitvah jih dobe še nekaj. Sedaj vladajočim strankam je začelo odklenkovati.

Vojna v južni Afriki. — Angleška armada prodira s čudovito hitrostjo proti severu bojišča. Po dolgih in skrbnih pripravah je maršal Roberts z vso svojo armado šel od Blomfonteina nad Bure. Ti so pri Tabanchu in Vynburgu imeli močne pozicije, a morali so jih zapustiti, umaknili so se čez reko Vaal. Tam je bil v soboto večji boj, vsled katerega so se Buri morali zopet umakniti. Robertsova armada je prestopila reko Vaal. To pomeni, da so Buri pregnani iz Oranjske in da je angleška armada stopila na transvaalska tla. Za Angleže je to jako velik uspeh. Dosegli so ga brez posebnega boja. Odločitev pride zdaj, ko bodo poskusili zavzeti Pretorijo, a bati se je, da so Buri izgubljeni.

Kranjska mlinska obrt.

(Iz govora deželnega poslanca I. Lenarčiča v deželnem zboru kranjskem.)

(Dalje).

Kranjska mlinska industrija se je v zadnjem času, vporablja svojo lego, bližino morja in druge okolnosti, zlasti pa obile vodne sile, ki so ji na razpolago, začela polagoma razvijati in upati je bilo, da na tej poti tudi ostane in da bo kot taka lep vir dohodkov za bližnjo in daljno okolico in tudi za državo in deželo. Da pa more mlinska industrija uspevati, treba je, da je ona v tako veliki meri zasnovana, da more porabljati tiste tarifne olajšave, ki so z večjim prometom združene. Refakcijske tarife pridejo v poštev le tedaj, ako se neka gotova množina določene tvarine prepeljava do določenih mest. Če se tista množina ne doseže, potem je tudi mlin navezan na to, da se on poslužuje pri svojih kalkulacijah le onih tarifov, ki so za majhne množine v veljavi in ko ne omogočujejo, da bi mogel konkurirati, se v lastni deželi ne.

Kakor vam vsem dobro znano, se v naših alpskih deželah ne pridela toliko žita, da bi to žito zadostovalo za domače potrebe, marveč so te alpske dežele in med temi zlasti Kranjska navezane na to, da dobivajo tuje žito, katero porabijo za svoje potrebe.

O priliki, ko se je v deželnem zboru razpravljalo vprašanje o skladiščih ali „Lagerhäuser“, takrat sem imel priliko opozarjati na to, da je ves promet s kranjskim žitom znašal približno 300 vagonov, med tem ko je bilo pripeljanega tujega žita v deželo 3000 vagonov. Danes so se razmere nekoliko predrugačile. Danes prodaja Kranjska še manj svojega žita, kakor tedaj, in tujega žita imamo danes, lahko rečem, najmanj 5000 vagonov v deželi. In če upoštevamo, da je to kranjsko žito, ki naklada in odklada v naši deželi, poleg pšenice še sestavljeno iz drugih žit, potem se lahko reče, da komaj 100 vagonov pride na pšenico, med tem ko tujega, ogerskega žita ogromno množino zavzema le pšenica.

Opazuje se splošno, da se ves promet žita od vzhoda proti zahodu pomika. V našem cesarstvu opazujemo to, da se širne vzorne pokrajine v obili meri pe-